

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Aika 25.10.2021, klo 15:45 - 16:30

Paikka Kaupunginvaltuuston istuntosali ja sähköinen kokous

Käsitellyt asiat

- § 15** Valtuustokysely asunnottomien palvelujen saavutettavuudesta ja Asunto ensin -periaatteen toteutumisesta - Olga Haapa-aho ja Juhana Suoniemi
- § 16** Valtuustokysely Kotitorin toiminnan turvaamiseksi - Ilkka Sasi
- § 17** Valtuustokysely koskien Tampereen kaupungin ikäihmisten kuljetuspalveluja - Sakari Puisto ja Marika Puolimatka
- § 18** Valtuustokysely koskien koronarokotuksia Tampereella - Matti Höyssä

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Saapuvilla olleet jäsenet

Nurminen Ilmari, puheenjohtaja
Sasi Ilkka, 1. varapuheenjohtaja
Mustakallio Jaakko, 2. varapuheenjohtaja
Aaltonen Mikko, 3. varapuheenjohtaja
Aaltonen Teemu
Aleksovski Atanas
Alppi Ulla-Leena
Caglayan Merve
Dundar-Järvinen Aila
Eskelinen Riina-Eveliina
Grönroos Arto
Haapa-aho Olga
Halonen-Saari Miila
Hanhilahti Vilhartti
Helimo Matti
Hiltunen Kari-Matti, varajäsen
Höyssä Matti
Ivanoff Antti
Julin Sofia
Jussila Anne-Mari
Jäntti Aleks
Järvinen Matti
Järvisalo Vilma
Kaivonen Kirsi
Kaleva Lassi
Kampman Ulla
Kivistö Anneli
Kostiainen Leena
Kummola Kalervo
Kuortti Jussi, varajäsen
Liimola Anne, varajäsen
Loukaskorpi Johanna
Lyly Lauri
Machaal Mahmoud
Markkanen Jouni
Minkkinen Minna
Ovaska Jouni
Porttikivi Ilkka
Puisto Sakari
Puolimatka Marika
Pursiainen Sirpa
Raevaara Arne
Rajala Petri
Rokosa Inna
Salmi Pekka
Salmijärvi Mirja
Sareila Hanna

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Sheikh Liban
Stenhäll Jaakko
Suomela Iiris
Taina Anneli
Tanus Sari
Tapio Noora
Vikman Sofia
Lohiniemi Susanna, varajäsen

Muut saapuvilla olleet

Kaunisto Kalle, hallintosihteeri, sihteeri
Aarnio Jouko, kaupunginlakimies
Rajamäki Aila, viestintäpäällikkö
Ruonala Heidi, lakimies

Poissa

Evilä Tommi
Gustafsson Jukka
Hanhela Milka
Hiitti Antti
Ikonen Anna-Kaisa
Järvenpää Elina
Kiviranta Joonas
Krasniqi Brigita
Marin Sanna
Moisander Antti
Molari Anni O
Tynkkynen Oras
Vallin Veikko
Vigelius Joakim
Viitanen Pia

Allekirjoitukset

Ilmari Nurminen
Puheenjohtaja

Kalle Kaunisto
Sihteeri

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

§ 15

Valtuustokysely asunnottomien palvelujen saavutettavuudesta ja Asunto ensin -periaatteen toteutumisesta - Olga Haapa-aho ja Juhana Suoniemi

TRE:6363/05.00.01/2021

Valmistelija / lisätiedot:
Maritta Närhi

Valmistelijan yhteystiedot

Palvelujohtaja Maritta Närhi, puh. 050 320 6325, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Päätös

Merkittiin.

Perustelut

Valtuustokysely siirtyi 20.9.2021 kyselytunnilta.

Olga Haapa-ahon ja Juhana Suoniemen valtuustokysely

Tampereen asunnottomuustilanne on lähtenyt kasvuun pitkäaikaisasunnottomien määrässä. Vaikka asunnottomuus vähenee koko maassa pitkäaikaisasunnottomia oli tilastojen mukaan vuonna 2020 yli kaksi kertaa edellisvuotta enemmän. Asunnottomuus on monimutkainen ongelma, jonka vähentämiseen tarvitaan monipuolisia tukipalveluja. Usein samoille henkilöille on kasaantunut myös päihdeongelmia tai muita sosiaalisia haasteita. Asunto ensin -malli on johtava asunnottomuuden torjunnan malli, jonka mukaan asunto ja olennaiset tukitoimet tulee varmistaa asunnottomille henkilöille ensin. Käytännössä siis henkilöltä ei vaadita muiden ongelmien ratkaisemista, vaan ensisijaisesti panostetaan asunnon varmistamiseen tarvittavien tukipalvelujen tukemana.

Asunnottomat ovat pääasiassa hyvin pienituloisia henkilöitä, joille pienikin ylimääräinen kustannus voi olla ylitsepääsemätön. Tällä hetkellä Tampereen asumispäivystys sijaitsee Hervannassa, jonne monen täytyy kulkea joukkoliikenteellä. Päihtyneiden päivätoimintakeskukset sijaitsevat Viinikan ja Nekalan alueella, jonne pääsee kunnosta riippuen joko kävellen tai joukkoliikenteellä. Merkittävä osa asunnottomista viettää päivisin aikaa keskustan alueella. Palveluja ei kuitenkaan ole saatavilla keskustassa.

Kysymme:

- a. Miten kaupunki varmistaa asunnon ennen vaatimusta muiden sosiaalisten ongelmien, kuten päihdeongelmien, ratkaisemisesta Asunto ensin -periaatteen mukaisesti?
- b. Miten kaupunki varmistaa asunnottomien palvelujen

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

saavutettavuuden niitä tarvitseville?

c. Miten kaupunki varmistaa, että myös päihdeongelmaiset asunnottomat saavat riittävät tukipalvelut?

Apulaispormestari Johanna Loukaskorven vastaus Olga Haapa-ahon ja Juhana Suoniemen valtuustokyselyyn:

Aluksi:

Vuoden 2020 asunnottomuuslaskentaan liittyvät luvut eivät ole täysin verrannollisia edellisten vuosien tilastoihin pitkäaikaisesti asunnottomien osalta. Aiemmin pitkäaikaisasunnottomuuden määrittelyssä on käytetty ainoastaan pitkäaikaista yli vuoden asunnottomuutta tai toistuvaa asunnottomuutta viimeisen kolmen vuoden aikana.

Vuoden 2020 laskennassa asunnottomien osalta tarkasteltiin ensimmäistä kertaa sosiaali- ja terveystalouden tarvetta ja asunnottomien olosuhteita. Kaikki asunnottomiksi todennetut henkilöt käytiin aikuissosiaalityön edustajan kanssa läpi sosiaalihuollon tietojärjestelmän pohjalta. Henkilöiden pitkäaikaisasunnottomuusstatuksen määrittäminen edellytti, että asiakkaasta löytyy sosiaalihuollon asiakastietojärjestelmästä kirjauksia, jotka antavat aiheita määrittellä henkilö pitkäaikaisasunnottomaksi. Tämä tarkoitti, että sosiaalityön viitekehiksestä tarkasteltuna oli perusteltu syy olettaa, että asunnottomalla henkilöllä on asumista olennaisesti hankaloittava sosiaalinen tai terveydellinen ongelma, joka on kestänyt kauan ja asunnottomuus on pitkittynyt.

Vastaus kysymykseen a:

Sosiaalityössä lähtökohdaksi on otettu asunnon ensisijaisuus suhteessa muihin tuen tarpeita vastaaviin palveluihin. Sosiaalityön asiakasprosesseissa tunnistetaan, että asunto on ihmisoikeus, jota ei tarvitse ansaita eikä asiakkaan tarvitse osoittaa kelpoisuuttaan. Tavoitteena on kunkin asiakkaan ainutlaatuisen hyvän elämän tukeminen, jossa tunnistetaan, että asunto on useimmille asiakkaille olosuhteiden kannalta merkityksellisin asia, jonka ympärille rakennetaan elämää muilta osin. Asumisratkaisua haetaan kullekin asiakkaalle yksilöllisesti olosuhteiden ja tarpeiden mukaisesti: osalle riittää vuokra-asunto ja tarpeen mukaisesti järjestettävät tukitoimet (esim. tuettu asuminen, työllisyydenhoidon palvelut, terveydenhuollon palvelut, huumehoidon palvelut, sosiaalinen kuntoutus ja niin edelleen), toisille etsitään tuki- tai palveluasumispaikka, mihin kytketään riittävät muut tuen tarpeisiin vastaavat palvelut tai motivointi palveluihin. Sosiaalityössä tuetaan paitsi asunnon saamista, myös paikkasuhteiden rakentumista siten, että saatu asunto rakentuisi myös kodiksi esimerkiksi taloudellisen tuen keinoin (mm. tuki kodin hankintoihin). Tämä vahvistaa asunto ensin -

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

toimintamallin toteutumista. Myös sosiaalisen vuokra-asumisen prosessia kehitetään asumisen kehittäminen ja palvelutilaverkot -yksikön johdolla.

Tampereen kaupunki hankkii päihteettömien yksiköiden lisäksi myös päihteet sallivia asumispalveluita. On kuitenkin huomionarvoista, että myös asumispalveluyksiköissä sijaitsevat asunnot kuuluvat perustuslaissammekin turvatuun kotirauhan piiriin. Siten esimerkiksi alkoholin käyttöön omassa vuokra-asunnossa on erittäin vaikea puuttua laillisesti ihmisoikeuksia samalla kunnioittaen.

Tällä hetkellä meneillään on tuettu asuminen tukiasumisyksikössä -kilpailutus, jossa on huomioitu tarve päihteet salliville tukiasumisratkaisuille. Tämä on keskeinen Asunto ensin -periaatteen toteutumisen edellytys, jolla varmistetaan, ettei esimerkiksi päihderiippuvuutta sairastavan asiakkaan tarvitse ansaita asuntoa päihteettömyydellä. Uudessa kilpailutuksessa emme luo tuotetta, jossa päihteitä ei sallittaisi.

Tukiasumisyksikössä asuvien asiakkaiden päihdekäyttö voi sisältää kaikenlaisia päihteitä. Useilla asiakkailla on päihdekäytön lisäksi myös mielenterveyden ongelmia ja somaattisia sairauksia. Asiakkaat eivät tavoittele raitista elämäntapaa tai eivät usko siihen kykenevänsä. Asiakkaita, jotka haluavat päihteettömyyttä, tuetaan siihen. Tukiasumisen tavoitteena on, että asiakas saa valmiuksia itsenäiseen asumiseen ja saavuttaa sellaisen toimintakyvyn, jonka turvin hän kykenee asumaan itsenäisesti. Tukiasumisen tavoitteena voi olla myös nykyisen toimintakyvyn ylläpitäminen niin, että ei ole tarvetta siirtyä raskaampaan palveluun. Lisäksi tavoitteena on, että ensiapukäyntien, päihdehoitojen ja sairaalaosastohoidon tarve vähenevät.

Nykyisessä sopimuksessa palveluntuottajat eivät rajoita päihteidenkäyttöä, mutta ehkäisevät ja vähentävät päihteidenkäytön aiheuttamia seurauksia. Nykyinen sopimus on tehty 10 palveluntuottajalle ja 18 yksikölle. Nuorille aikuisille on myös tarjolla oma tuotteensa, jossa päihteiden käyttöä ei rajoiteta, mutta haittoja vähennetään.

Tulevassa sopimuksessa tukiasumisessa ei rajoiteta missään tuotteessa päihteiden käyttöä. Päihteiden käytön aiheuttamia haittoja ehkäistään ja vähennetään. Jos päihteiden käyttö on aktiivista ja häiriöitä aiheuttavaa, tulee palveluntuottajan olla matalalla kynnyksellä yhteydessä sosiaalityöhön tai asiakasohjaukseen, jotta asiakkaan kanssa yhdessä voidaan miettiä ratkaisuja tilanteeseen.

Asumispäivystys Tastu Väkipyöränkadulla tarjoaa asunnottomille tamperelaisille suojaa ja asumispäivystykseen voi hakeutua myös päihtyneenä. Asumispäivystyksessä on tilajärjestelyin pyritty erottamaan sekä päihteetön että päihteellinen puoli. Tällä pyritään varmistamaan rauhallisen tilan saaminen riippumatta päihtymystilasta tai käyttöhistoriasta. Asumisen pituus asumispäivystyksessä muodostuu

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

tarpeen mukaisesti. Ohjaajat tukevat asumispäivystykseen ohjautuvien kiinnittymistä yhteiskuntaan ja auttavat aktiivisesti asumisjärjestelyiden suunnittelussa. Selviämishoitoaseman yhteydessä on kaksi kriisiasumispaikkaa, joilla pyritään lyhytaikaisesti varmistamaan riittävä suoja. Kriisiasumispaikat ovat olleet käytössä esimerkiksi keskustaan ilman suojaa jääneille, myös vieraspaikkakuntalaisille ja kriisiasumispaikalle voi ohjautua myös päihtynyt henkilö. Kriisiasumispaikkoja käytetään myös lähisuhdeväkivaltapauksissa äkillisen suojan tarjoamiseen.

Haasteena asunnottomien asuttamisen suhteen on ollut, että vuokravelkamerkinät ja asumishistoriaan liittyvät tiedot esimerkiksi häiriöistä haastavat hajasijoitettujen vuokra-asuntojen saatavuutta. Tämä johtaa osaltaan siihen, että esimerkiksi asumisjaksot tukiasumisyksiköissä pitkittyvät. On havaittu, että tämä, yhdessä samanaikaisten haasteiden kanssa, voi aiheuttaa tilanteen kriisiytymisen uudelleen, mikäli henkilö ei saa oikea-aikaisesti tarpeisiinsa vastaavaa asuntoa.

Keväällä 2019 todettiin, että oli tullut aika löytää uusia toimenpiteitä asunnottomuustyöhön. Ratkaisuja lähdettiin etsimään Muutoslaboratoriotyöskentelyn kautta. Tampereen Muutoslaboratoriossa tuotettiin ehdotuksia asunnottomuusohjelman tueksi. Vuonna 2021 aloitti STM:n rahoittama Asumisen tukea nopeasti, joustavasti ja lähelläsi -hanke, joka sisältää muutoslaboratorion yhden kärkihankkeista Nopsajalka-tiimin. Nopsajalka on liikkuvan asunnottomuustyön tiimi, joka tarjoaa apua viipymättä ja joustavasti asunnottomille ja ihmisille, joiden asuminen on kriisiytynyt tai kriisiytymässä ja jotka tarvitsevat monialaista tukea asumiseensa. Nopsajalka pyrkii tarttumaan kriisiytymässä oleviin tilanteisiin nopeasti ja monialaisesti ja siten ehkäisemään häätöjä tavoitteellisesti. Tiimissä on erityistä osaamista sosiaalityön, päihde- ja mielenterveystyön kentältä sekä asunnottomuuskyseisistä. Lisäksi Asumisen tukea nopeasti, joustavasti ja lähelläsi -hanke sisältää asumisneuvonnan tiimin, jonka tarkoituksena on ehkäistä vuokravelkoja, häätöjä ja turvata asumista.

On tunnistettu, että erityisesti nuorten osalta asunnottomuutta voidaan tehokkaasti ehkäistä ja vähentää turvaamalla kohtuuhintainen asuntotuotanto. MAL4-sopimuksen mukaisia kohtuuhintaisia asuntoja valmistuu Tampereelle vuoden 2021 aikana yli tavoitteen mukainen määrä 573 asuntoa ja vuonna 2022 tavoite ylitetään merkittävästi (arvioitu valmistuvien kohtuuhintaisten vuokra-asuntojen määrä 1394 asuntoa).

Vastaus kysymykseen b:

Asunnottomien palveluille on etsitty keskustasta sopivaa paikkaa siinä kuitenkaan onnistumatta. Arvioon perustuen sosiaalipäivystyksestä tai sosiaalipalveluiden neuvontapisteistä voidaan antaa asiakkaille yksittäisiä

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

matkalippuja esimerkiksi tilanteissa, joissa asiakas ei muuten pääse kulkemaan vaikkapa asumispäivystyksikkö Tastuun Hervantaan. Lisäksi Kansaneläkelaitos myöntää perustoimeentulotuen yhteydessä paikallisliikenteen bussikortin korvaushoidossa oleville. Erityisen haavoittuvissa olosuhteissa eläville asiakkaille bussikorttia pidetään sellaisena erityisistä tarpeista ja olosuhteista johtuvana tarpeelliseksi harkittuna menona, johon sosiaalityöstä voi myöntää täydentävää tai ehkäisevää toimeentulotukea.

Vastaus kysymykseen c:

Asunnottomien päihdekäyttäjien tukipalveluiden varmistamisessa tulee huomioida palveluiden saaminen laaja-alaisesti. Tukiasumisyksiköissä ja asumispäivystyksessä on paikalla henkilökuntaa, joka ohjaa palveluiden piiriin ja tukee asiakkaita palveluiden käytössä. Päihderiippuvuutta sairastavat asunnottomat saavat yhteiskunnallisen auttamisjärjestelmän palveluita samoin edellytyksin kuin muutkin tuen tarpeessa olevat henkilöt. Asunnottomille on suunnitteilla myös kohdennettua, Tastussa järjestettävää, sosiaalisen kuntoutuksen ryhmätoimintaa. Osa asunnottomista päihdekäyttäjistä asioi myös säännöllisesti matalan kynnyksen päihdekäyttäjien palveluissa kuten Huoltsulla. Siellä asioivilla on mahdollisuus sosiaaliohjaajan palveluihin ja työntekijät auttavat tarvittaessa useissa tarpeissa. Syksyllä 2021 perustetussa matalan kynnyksen päiväkeskus Päheessä on tarjolla apua asumiseen liittyvissä kysymyksissä.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

§ 16

Valtuustokysely Kotitorin toiminnan turvaamiseksi - Ilkka Sasi

TRE:6366/05.00.01/2021

Valmistelija / lisätiedot:
Anniina Tirronen

Valmistelijan yhteystiedot

Kehittämisjohtaja Anniina Tirronen, puh. 040 801 6378, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Päätös

Merkittiin.

Perustelut

Valtuustokysely siirtyi 20.9.2021 kyselytunnilta.

Ilkka Sasin valtuustokysely

Sosiaali- ja terveystalvet ovat tehneet sopimuksen Kotitori-palveluintegraattorin hankinnasta Alustapalvelu Sociala Oy:n ryhmittymän kanssa. Socialan perustajajäseniin kuuluvat muun muassa SOSTE ry.

Hankinnan arvonlisäveroton kokonaisarvo on yhteensä sitoumuksetta noin 80 miljoonaa euroa ja sopimuksen arvonlisäveroton vuosiarvo on noin 16 miljoonaa euroa.

Tampereen Kotitorin historia on ollut erinomainen ja pidetty. Ei kannata korjata sellaista mikä ei ole rikki. Nyt uudistunut toiminta on käynnistynyt.

Kysyn:

1. Onko Kotitori-palveluintegraattorin toiminta käynnistynyt sujuvasti?
2. Minkälaiset ovat sopimussanktiot, jos tavoiteltuun laatuun ei päästä?
3. Miten palvelualueella on ehkäisty mahdollisten kaksoisroolien vaikutus hankintoihin?

Apulaispormestari Johanna Loukaskorven vastaus Ilkka Sasin valtuustokyselyyn:

1. Onko Kotitori-palveluintegraattorin toiminta käynnistynyt sujuvasti?

Kotitori-palveluintegraattoritoiminnan kokonaisuus on rakentunut ja vakiintunut peruspohjaltaan nykymuotoiseksi viimeisen 12 vuoden aikana. Kevään 2021 aikana Kotitori-palveluintegraattoritoiminta kilpailutettiin uudelleen kolmannen kerran. Kilpailutuksen myötä toimivaksi todettuun perusasetelmaan ei tehty merkittäviä muutoksia. Kaupungin sopimuskumppanina toimii integraattoritoimija, joka 1.9.2021

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

alkaen on Alustapalvelu Sociala Oy:n ryhmittymä. Ryhmittymän jäsenyritykset ovat Alustapalvelu Sociala Oy, Tammenlehväkeskus Oy ja Tampereen Kehitysvammaisten Tuki ry.

Sopimuskokonaisuus käsittää integraattoritoimijan itse hoitamat tehtävät, joita ovat Ohjaus- ja neuvontapalvelu ja siihen kiinteästi liittyen Laitetori, Kehittämisen ja muutosjohtamisen tuki sekä varsinaiset Integraattoritehtävät, jotka käsittävät muun muassa palveluntuottajaverkoston ylläpitämiseen liittyvät asiat. Aiempaan sopimuskauteen peilaten tässä osa- alueessa merkittävimmän muutoksen muodostaa varsinaisen asiakasohjauksen jääminen pois hankinnan piiristä. Ratkaisu perustuu lainsäätäjän tarkentuneeseen näkemykseen julkisen vallankäyttöön liittyvien valmistelevien tehtävien hoitamisesta.

Sopimuskokonaisuus sisältää lisäksi Kotona asumista tukevien palvelujen kokonaisuuden, jota tuottamaan Integraattoritoimija kokoaa palveluntuottajaverkoston. Uusina palveluina kotona asumista tukevien palvelujen kokonaisuuteen lisättiin uudelle sopimuskaudelle Avustaja- ja saattajapalvelu vammaisille henkilöille, Kotihoito vaikeavammaisille henkilöille sekä Erytystä tukea tarvitsevien lasten lastenhoitopalvelu.

Uusi sopimus mahdollistaa lähes kaikkien sopimuksen piirissä olevien kotona asumista tukevien palvelujen hankkimisen sopimuksen puitteissa koko hyvinvointialueen tasoisesti sekä ohjauksen ja neuvonnan palvelun laajentumisen hyvinvointialueen tasoiseksi uuden integraattoritoimijan tehtäväkokonaisuuteen kuuluvan Maakunnallinen kotona asumista tukeva puhelinneuvontapalvelu Pirkanmaalle -palvelun myötä.

Uusi sopimuskausi on 1.9. alkaen alkanut suoraan asiakkaille kohdentuvien palvelujen osalta varsin hyvin ohjaus- ja neuvontapalvelujen sekä kotihoidon tukipalvelujen osalta.

Merkittäviä haasteita on kuitenkin ollut noin 300 asiakkaan Tammelan ja Tampellan kotihoidon väestövastuualueen palvelujen tuottamisen käynnistymisessä. Haastava tilanne on johtunut pääosin henkilöstövajeesta sekä olemassa olevien tietojärjestelmien hitaasta haltuun ottamisesta ja toiminnanohjausjärjestelmän puutteesta. Tilanne on ollut hetkittäin kriittinen eikä asiakkaiden käyntien toteutumista ole pystytty palveluntuottajan puolesta täysin varmistamaan. Aluehallintovirasto määräsi kaupungin ottamaan toiminnan haltuun kotisairaanhoidon osalta 20.9.2021 alkaen ja koko kotihoidon osalta, sisältäen kotisairaanhoidon ja kotipalvelun, 18.10.2021 alkaen. Tilanne väestövastuualueella on nyt tasaantunut ja useita parannustoimenpiteitä on tehty. Toiminnanohjausjärjestelmä Hilikka otetaan käyttöön 1.11.2021 alkaen. Pitemmällä tähtäimellä kaupungin ei kuitenkaan ole tarkoitus jatkaa Tammelan ja Tampellan kotihoidon väestövastuualueen kotihoidon toimintaa omana tuotantona, mutta tässä tilanteessa kaupunki toimii alueella vastuullisena tuottajana.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Kotihoidon palvelun lisäksi sopimuskauden alussa on ollut ongelmia hoitajavuokrauspalvelun käynnistymisessä. Vuokrahoitajien saannin vaikeudet ovat näkyneet kuormituksena omassa kotihoidossa, koska hoitajia ei ole saatu hankittua riittävästi sopimuksen nojalla paikkaamaan hoitajien äkillisiä poissaoloja. Tältä osin ollaan kuitenkin sopimuksen mukaisessa tilanteessa, eli sopimuksen mukainen minimitaso täyttyy. Tarve hoitajavuokrauksen käyttöön on kuitenkin minimitasoa suurempi, ja kaupunki järjestäjänä on nostanut sopimuksen mukaisella menettelyllä minimitasoa toimitettavista kuukausitason työvuoroista.

2. Minkälaiset ovat sopimussanktiot, jos tavoiteltuun laatuun ei päästä?

Hankintasopimukseen on määritelty palvelujen aloittamisen viivästymisen osalta viivästyssakko, jonka suuruus riippuu viivästyvästä palvelusta. Viivästyssakon suuruus vaihtelee palveluittain 5000 euron ja 20 000 euron välillä, ja sitä on mahdollista periä jokaiselta alkavalta kuukaudelta, kun palvelu ei ole käynnistynyt.

Hankintasopimukseen on lisäksi määritelty sopimussakko tilanteisiin, jolloin toiminnassa havaitaan poikkeama eli toiminta ei ole sopimuksen mukaista. Sanktiot ovat osa tilaajan keinovalikoimaa ja käytettävissä niissä tilanteissa, joissa toimintaa ei saada korjaantumaan muulla tavoin sopimuksen mukaiseksi.

3. Miten palvelualueella on ehkäisty mahdollisten kaksoisroolien vaikutus hankintoihin?

Tampereen kaupunkikonsernilla on velvollisuus toimia avoimesti sekä turvata tarjoajien tasapuolinen ja syrjimätön kohtelu hankintamenettelyssä. Kaikki toiminta, joka on omiaan heikentämään luottamusta viranomaistoiminnan tasapuolisuuteen, on kiellettyä. Esteellisyys tarkoittaa sitä, että Tampereen kaupunkikonsernin henkilökuntaan kuuluva tai luottamushenkilö on sellaisessa suhteessa tai asemassa hankinta- asiaan tai siinä mukana olevaan henkilöön, joka voi saattaa hänen puolueettomuutensa kyseenalaiseksi. Esteellinen henkilö ei voi osallistua hankinnan käsittelyyn eikä päätöksentekoon.

Tampereen kaupunkikonsernin tytäryhteisöjen konserniohjeen mukaan tytäryhteisöjen ja säätöiden johtoon tai hallitukseen kuuluvat henkilöt eivät voi kuulua Tampereen kaupungin konsernijohtoon eivätkä valvonnasta vastaaviin toimielimiin (tarkastustoimikunta ja tarkastuslautakunta). Hallintosäännön 2 §:n mukaan kaupunkikonsernin omistajaohjauksesta ja konsernivalvonnan järjestämisestä vastaavaan konsernijohtoon kuuluvat kaupunginhallitus, konsernijaosto, pormestari ja konsernijohtaja." Hankintamenettelyyn sovelletaan myös yleisiä hallintomenettelyä koskevia esteellisyysmääräyksiä. Siten jokaisen hankintaprosessin valmistelun aikana tunnistetaan mahdolliset esteellisyystilanteet ja esteellinen henkilö jäävää itsenä hankinnan valmistelusta sekä päätöksenteosta. Kotitori-palveluintegraattorihankinnan valmistelusta vastannut työryhmä on laatinut hankintaprosessin aikana esteellisyysarvioinnin koskien

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

tarjoajatahon omistajuussuhteita ja Tampereen kaupungin viranhaltijan Tammenlehväsäätiön hallituksen jäsenyyttä. Arvioinnissa hankinnan työryhmä on huomionnut hallintolain säädökset esteellisyydestä ja hankintalain suhteellisuusperiaatteen, jonka mukaisesti tarjoajan poissulkemista tulee pitää viimesijaisena toimenpiteenä estää eturistiriidan syntyminen hankintamenettelyssä. Lähtökohtaisesti hankintayksikön tulee ehkäistä eturistiriidan syntyminen etukäteen muulla toimenpiteellä kuin tarjoajan poissulkemisella. Hankintalakia koskevassa hallituksen esityksessä on kirjattu, että hankintayksikkö voisi poistaa eturistiriidan syntyminen henkilöstö- ja organisatorisilla toimenpiteillä. Tästä johtuen, tarjoajien tasapuolisen ja syrjimättömän kohtelun varmistamiseksi, Tampereen kaupungin viranhaltija johtaja Taru Kuosmanen, joka toimii Tammenlehväsäätiön hallituksen jäsenenä, on jäävänyt itsensä hankintaa koskevasta kilpailutusprosessista. Hankintapäätöksen on tehnyt Tampereen kaupungin kehittämisjohtaja. Tammenlehvä Oy:n hallitus ei myöskään käsittele kokouksissaan yhtiön tarjouspyyntöihin osallistumista, näistä vastaa yhtiön operatiivinen johto. Hankinnan työryhmän jäsenet eivät ole olleet siten esteellisiä asiassa.

Kaupunki on nimennyt edustajaehdotukset SOSTE ry:n hallitukseen ja valtuustoon. Viime kaudella päättyen alkuvuoteen 2021 kaupungin edustajana SOSTE ry:n hallituksessa on toiminut apulaispormestari Johanna Loukaskorpi. Esteellisyyttä suhteessa Kotitorin hankintaan ei ole syntynyt. Hankintaa ei ole millään tavoin käsitelty SOSTE ry:n hallituksessa eikä apulaispormestari Loukaskorpi ole osallistunut Kotitori-palveluintegraattorin hankinnan valmisteluun, arviointiin tai hankintapäätöksen tekemiseen kaupungin luottamushenkilönä toimiessaan. Kevästä 2021 alkaen kaupungin edustajana SOSTE ry:n valtuustossa toimii kehittämisjohtaja Anniina Tirronen. Valtuustossa ei ole käsitelty asioina Sociala ry:tä tai Kotitori-hankintaa millään tavalla. Kotitori- kilpailutuksen aikana Tirronen ei kuitenkaan ole osallistunut valtuuston 14.4.2021 pidettyyn kokoukseen. Esteellisyyttä tai kaksoisrooleja suhteessa Kotitorin hankintaan ei ole syntynyt.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

§ 17

Valtuustokysely koskien Tampereen kaupungin ikäihmisten kuljetuspalveluja - Sakari Puisto ja Marika Puolimatka

TRE:7062/05.00.01/2021

Valmistelija / lisätiedot:
Mari Patronen, Kaisa Taimi

Valmistelijan yhteystiedot

Palvelujohtaja Mari Patronen, puh. 040 801 6008, asiakasohjauspäällikkö
Kaisa Taimi, puh. 040 801 2746, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Päätös

Merkittiin.

Perustelut

Sakari Puiston ja Marika Puolimatkan valtuustokysely

Tampereen kaupungin ikäihmisten kuljetuspalvelujen asiakkailta on kantautunut palautetta, että kuljetuksissa on esiintynyt ongelmia, ja että varsinkin kuljetukset ovat olleet monesti myöhässä.

Usein kuljettajat ovat asiallisia ja kuljetukset ovat toimineet asianmukaisesti. Kuitenkin on kantautunut palautetta asiakkailta, että lähdöt ovat olleet useastikin myöhässä ja että kuljettajat ovat saattaneet olla odottamassa esimerkiksi väärässä paikassa ja poistuneet kun asiakasta ei ole näkynyt. Toisinaan kuljettajina on ollut kielitaidotonta väkeä, jotka eivät osaa kohteisiin ja esimerkiksi sisäpiha voi olla vieras käsite.

Asiaan on syytä kiinnittää huomiota, sillä asiakkaiden tilannetta saattaa vaikeuttaa terveydentila, kuten esimerkiksi dementia tai liikkumisvaikeudet. Myös asiakkaiden omaishoitajien kannalta tilanne voi olla vaikea. Myöhästymiset voivat johtaa tarpeettomiin maksuihin peruuntuneista palveluista, reklamaatioihin ja myös vaikeuksiin omaishoitajille. Ja tietysti huoliin itse asiakkaiden suhteen, jos asiakas ei saavu sovittuun aikaan perille.

Tätä taustaa ajatellen pyydän vastausta kysymyksiin:

Onko edellä mainittuihin ongelmiin ikäihmisten kuljetuspalveluiden osalta kiinnitetty huomiota ja onko ongelmia havaittu? Mitkä ovat havaittujen ongelmien syinä ja mitä asian korjaamiseksi tehdään?

Apulaispormestari Johanna Loukaskorven vastaus Sakari Puiston ja Marika Puolimatkan valtuustokyselyyn:

Tampereen kaupungin ikäihmisten palveluryhmä järjestää kaikille avointa palvelubussiliikennöintiä. Palvelubussien bussit ovat matalalattiaisia ja pienempiä kooltaan, minkä vuoksi niiden käyttäminen on varsinkin ikäihmisille helpompaa. Bussit liikennöivät tiettyä alueellista reittiä, johon

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

sisältyy alueen palveluita, kuten kauppa, apteekki yms. Palvelubussin lisäksi ikäihmisten palvelut järjestää erillistä määrärahasidonnaista, harkinnanvaraista kuljetuspalvelua asiakasryhmälle, joka ei alentuneen toimintakyvyn vuoksi voi käyttää palvelubussia tai normaalia joukkoliikenteen palvelua. Harkinnanvarainen kuljetuspalvelu perustuu toimintakyvyn arviointiin ja se on kohdennettu yli 75-vuotiaille vähävaraisille kuntalaisille. Kuljetuspalvelu sisältää 8 yhdensuuntaista matkaa kuukaudessa ja asiakas maksaa palvelusta 4 € asiakasmaksun /suunta. Harkinnanvaraisen kuljetuspalvelun taksin asiakas tilaa Tuomi Logistiikan kuljetustenohjauskeskuksesta (Kuohke). Kuohke välittää asiakkaan tilauksen kilpailuttamilleen taksiryhmille ja seuraa välittämiensä taksimatkojen tilausten etenemistä ja hoitamista.

Kaupungin ikäihmisten palvelujen palveluryhmän tai kaupungin kotihoidon asiakasohjauksen, joka harkinnanvaraisen kuljetuspalvelun asiakkaalle myöntää, tietoon ei ole tullut asiakkaiden palautetta palvelun huonosta laadusta. Ikäihmisten palveluryhmä pyysi Tuomi Logistiikalta selvitystä asiasta.

Tuomi Logistiikalta saaman selvityksen mukaan syksyn aikana on havaittu ongelmia autojen saatavuudessa erityisesti aamupäivisin klo 7–9 välillä ja iltapäivällä klo 14–16. Noihin aikoihin Tampereella on paljon kulkijoita sekä Tuomen kuljetusten piirissä, mutta myös muiden välityskeskusten kautta (koululaiset, ikäihmiset, kehitysvammaiset, työmatkalaiset sekä Kela-matkat).

Korona on kurittanut kuljetusalaa voimakkaasti ja kuljetusten määrän raju väheneminen sai monet kuljettajat hakeutumaan muihin töihin. Nyt tämä kuljettajakato näkyy niin, että Tuomellakin on sopimuskumppaneita, jotka ovat kertoneet, että heillä on vapaita autoja, mutta kuljettaja puuttuu.

Tämän lisäksi autojen saatavuutta heikentää voimassa oleva yhdistelykielto. Tämän seurauksena reittien määrä ja näin myös autojen tarve on korkeampi kuin yhdistelyaikaan olisi.

Yllä mainitut asiat voivat siis ajoittain aiheuttaa haastetta auton saatavuuteen ja näin johtaa kuljetuksen myöhästymiseen.

Näihin autojen saatavuushaasteisiin on pyritty reagoimaan tehostamalla reittien valvontaa. Eli seuraamme aktiivisesti reittien toteutumista ja pyrimme reagoimaan myös ennakoivasti haastavilla alueilla tapahtuviin kuljetuksiin. Lisäksi olemme lisäämässä sitoutuneiden eli koko päivän Tuomi Logistiikan ajossa olevien autojen määrää ja pyrimme viestimään aktiivisesti autoilijakentälle kuljetusten määrän kasvamisesta.

Asiakaspalvelun laadun varmistamiseksi tallennamme kaikki Kuljetustenohjauskeskukseen tulleet puhelut ja jokainen saamamme palaute epäonnistuneesta kuljetuksesta selvitetään ja pyritään korjaamaan mahdollista virheellistä toimintaa. Kyselyssä kerrotusta esimerkin kaltaisista tilanteista, jossa kuljettaja ja asiakas on ollut eri

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

osoitteissa, toivomme saavamme yksilöityjä palautteita, jotta pystymme selvittämään, onko kyseessä ollut Tuomi Logistiikan tallennusvirhe, järjestelmävirhe vai esimerkiksi kuljettajan paikallistuntemuksen puute. Kuljettajien ohjeistuksena on soittaa kuljetustenohjauskeskukseen, mikäli ei kohtaa asiakasta sovitusta noutopaikasta. Tällöin palveluneuvoja voi tavoitella vielä asiakasta puhelimitse, mikäli tämän puhelinnumero on tiedossa. Vasta keskukselta luvan saatuaan, voi kuljettaja poistua paikalta.

Kuljettajien kielitaitovaatimuksena sopimuksessa edellytetään suomen kielen taitoa, joten näistä puutteista toivomme asiakkailta yksilöityjä palautteita, jotta voimme puuttua ongelmiin niiden yrittäjien kanssa, ketä palaute koskee. Yksilöityjen palautteiden kautta pääsemme kiinni tapahtumiin ja pystymme selvittämään virheen juurisyyn sekä pystymme ohjaamaan henkilökuntaamme ja kuljettajia laadukkaampaan asiakaspalveluun.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

§ 18

Valtuustokysely koskien koronarokotuksia Tampereella - Matti Höyssä

TRE:7255/06.00.01/2021

Valmistelija / lisätiedot:
Anniina Tirronen

Valmistelijan yhteystiedot

Hoitotyön päällikkö Birgit Aikio, puh. 040 801 6175, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Päätös

Kysely siirtyi vastattavaksi seuraavalle kyselytunnille.

Perustelut

Matti Höyssän valtuustokysely

Koronapandemiaa ei globaaleista ponnisteluista huolimatta ole saatu hallintaan. Parhaana ratkaisuna on yleisesti pidetty väestön laajasti kattavaa rokotuksen suojaa. Laadukkailla rokotteilla on myös saatu merkittävä suoja ihmisille.

Suomessa valtioneuvosto asetti tavoitteeksi yhteiskunnan avaamiselle, kun yli 12-vuotiaista yli 80-prosenttia on saanut kaksi rokoteannosta. Nyt kuitenkin yhteiskuntaa on toisaalta ymmärrettävästi avattu, vaikka tavoitetta ei ole saavutettu. Nyt (18.10.2021) THLn tilaston mukaan koko maan tilanne on kaksi rokoteannosta saaneiden osalta 66,6%.

Tampereenkin tilanne on huolestuttava, vaikka rokotekattavuus on koko maan tilanteeseen verrattuna parempi. Toisen rokoteannoksen on saanut vain 69,1 prosenttia yli 12-vuotiaista kaupunkilaisista. Tampereen rokotustoiminta ei ole voinut olla esteenä alhaiselle luvulle, koska esimerkiksi Ratinan rokotepiste sai upeaa palautetta. Kiitos siitä henkilöstölle!

Alhainen rokotekattavuus on aiheuttanut ja aiheuttanee tulevaisuudessakin ylimääräistä kuormitusta terveydenhuollossa. Toisaalta tartuntamäärien kasvu lisää karanteenissa olevien määrää ja synnyttää työvoimassa lisäkuormitusta tai ihmisten lisääntyvää eristämistä.

Kysymys:

Mitä toimia kaupunki on tehnyt tai tekemässä paremman rokotekattavuuden saavuttamiseksi Tampereella?

Apulaispormestari Johanna Loukaskorven vastaus Matti Höyssän valtuustokyselyyn annetaan kyselytunnilla 22.11.2021.